

μάς τινας περίλυπος, καὶ ἔχων προσηλωμένους κάτω τοὺς ὀφθαλμούς· εἴτα μὲ φωνὴν βοάγειν καὶ σοδῶ-
ραν, ἠρώτησεν τοὺς ἀξιωματικούς· ὁποῖον ὄνομα ἔπρε-
πε νὰ δοθῇ εἰς ἡγεμόνα, ὅστις φοβούμενος τὸν θάνα-
τον, παρῆναι τοιαύτην αὐτοκρατορίαν. « Ἡ λέ-
» ξις δόξα, εἶπεν, ἀντηχεῖ ἀπαύστως εἰς τὰ ὠτά
» μου, καὶ μὲ ἀπαγορεύει κἂν τὸ νὰ συλλογισθῶ νὰ
» παρὰχωρήσω ἀνάνδρως εἰς τοὺς ἐχθρούς, ὅ,τι μὲ
» τοσαύτην δυσκολίαν ἐκυρίευστα. Ὁ θάνατος, ταχέως
» ἢ βραδέως εἶν' ἀναπόρευτος· διατί λοιπὸν νὰ μὴν
» ὑπάγω ἐντίμως εἰς συνάντησιν αὐτοῦ; διατί νὰ μὴν
» ἀγωνισθῶ μετ' αὐτοῦ μᾶλλον κατὰ πρόσωπον, ἢ νὰ
» διαφύγω τὴν σκιάν αὐτοῦ, διὰ νὰ κρύψω εἰς τὴν ἡ-
» συχίαν ἐτη τινὰ δυστυχούς καὶ ἐπονειδίστου ὑπάρ-
» ξεως; Ὅποῖον ἄλλο, πέραν τοῦ τάφου, μένει εἰς
» τὸν ἄνθρωπον κληροδότημα παρὰ τὸ ὄνομα; » Ἀπα-
σα ἡ ὁμήγουρς ὡς ἐξ ἐνὸς πνεύματος κινουμένη ἠγέρ-
θη ἀνακραζούσα· « πόλεμον! πόλεμον! » Προσθέ-
τουςιν οἱ βασιλεῖς, ὅστις μέχρι τοῦδε ἦτο πικρα-
δεδομένος εἰς τὴν οἰνοποσίαν, ὠρίσθη νὰ μὴ πῆν
πλέον ἐν ὅτῳ ζῇ, ἐὰν τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἐνίκα.
Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ τελευταία δοκιμασία ἣν ὁ Βαβέρ ἀν-
τέταξεν εἰς τὸ κόμμα τῶν δυσαρεστημένων κατὰ τὸ
1526. Μετὰ μάχην τῆς ὁποίας ὅλαι αἱ λεπτομέρειαι
διετηρήθησαν, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν, με μικρὰ μέσα,
ἀλλὰ μὲ στρατηγηματικὴν ἐξοχὸν καὶ ἥρωϊκὴν ἀν-
δρείαν, ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τὸν στρατὸν τοῦ Μαχμούτη,
υἱοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Σεκουνδέρ, ἐθεμελίωσεν ὀριστι-
κῶς τὴν Μογγολικὴν εἰς Ἰνδοστὰν δυναστείαν.

Κατὰ τὸ 1528 ὁ Βαβέρ ἠτθένησε. Τῷ ἐσυμβού-
λευσαν νὰ συγγράψῃ ποίημα πρὸς τιμὴν ἁγίου τινος
Χαϊτ' Ἀχράρ, ἵνα λάβῃ ἀπὸ τὸν θεὸν διὰ τῆς μεσι-
τείας του τὴν ὑγίαν. Ἐνδούς εἰς τὴν συμβουλὴν ταύτην
καὶ συγγράφας τὸ ποίημα ἰάσθη· ἀλλ' ἔζησεν ὀλίγον
καιρὸν καὶ ἀπέθανε τὸ 1530, ἐν ἡλικίᾳ τεσσαράκοντα
ἐννέα ἐτῶν.

Ἀπὸ τὴν σύντομον ταύτην βιογραφίαν δυνάμεθα νὰ
κρίνωμεν περὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ Βαβέρ. Ἐὰν ὁ-
μως ἡ μνήμη του δὲν ἦναι ἀμέτοχος τῶν κηλίδων ἐκεί-
νων αἵτινες στιγματίζουνε σχεδὸν παντοῦ καὶ πάν-
τοτε τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν ἐνδόξων στρατι-
ωτικῶν· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι δυσκόλως θέλομεν
εὐρεῖ μεταξὺ τῶν Ἀσιανῶν κατακτητῶν φιланθρωπίαν
δυναμένην νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν ἐκεῖνου. « Τοσάκις
ἐσυγχώρησε τὴν προδοσίαν, λέγει ὁ Φερίτσις, ὥστε
ἤθελε νομίζει τις ὅτι παρεδέχθη τὴν ἡθικὴν ταύτην
ἀρχήν, ὅτι ἀντὶ κακοῦ καλὸν ἀποδοθῆτω. » Ὁ αὐτὸς
συγγραφεὺς διηγεῖται ὅτι, ὅτε ὁ Βαβέρ ἠγεμόνευεν ἐν
Φριγιά, πλουσιاتیς Κινεζικῇ ἐμπορικῇ συνοδείᾳ διερ-
χομένη τὰ ὅρη τῆς Ἰνδοτίας ἀπωλέσθη εἰς τὴν χιόνα,
συνέλεξε καὶ ἐφύλαξε ὅλας τὰς πραγματείας· εἴτα ἀ-
πίστειλε ταχυδρόμους εἰς Κίναν ἵνα ἀναγγείλωσι τὸ
συμβάν τοῦτο εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν ἐμπόρων, οἱ
ὁποῖοι ἐλθόντες ἐφιλοξενήθησαν παρ' αὐτοῦ καὶ τοῖς
παρέδωκε τὰ πράγματά των, ἀποποιηθεὶς οὐ μόνον νὰ
λάβῃ δῶρόν τι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐξοδα τῶν πρὸς αὐτοὺς
σταλέντων ταχυδρόμων.

Εἶδομεν ὅτι ὁ θεμιλιωτῆς τῆς Μογγολικῆς δυνα-

στείας κατὰ τὴν Ἰδικὴν ἦτο πεπαιδευμένος, διότι συν-
έγραψε ποίημα θρησκευτικόν. Συνέγραψε δὲ Μογ-
γολιστὶ ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα εἰς τὰ ὁποῖα ἐκβέ-
ται τὰ κυριώτερα συμβάντα τῆς ζωῆς του, καὶ τῶν
ὁποίων θαυμάζεται τὸ κομψὸν καὶ τερπνὸν ὕφος. Ἦτο
καὶ μουσικός. Ὁ πόλεμος ἀπησχόλησε τὸσον μέγα
μέρος τῆς ζωῆς του, ὥστε πολλὰ ὀλίγον ἔλαβε καιρὸν
νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τῆς ἐπι-
κρατείας του. Καὶ ὁμως δὲν παρημέλησε τὰ συμφέ-
ροντα τῶν ὑπ' αὐτοῦ κυβερνομένων λαῶν, ἐν καιρῷ
τῶν στιγμιαίων καὶ σπανίων ἀναχωρῶν. Σύν τοις ἄλ-
λοις ἐβελτίωσεν τὰς δημοσίας ὁδοὺς, ἐκαλλιέργησε με-
γάλους κήπους, ὠκοδόμησεν ἐκτεταμένα ξενοδοχεῖα
πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ὁδοιπόρων· διέταξε τὴν καταγρα-
φὴν καὶ ἴσπην διανομῆν τῶν φόρων.

Ἦτο ἀναστήματος μετρίου, καλῶς ἐσχηματισμέ-
νος καὶ ἰσχυρὰς κράσεως. Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ζωγρά-
φου παριστανομένη φυσιογνωμία ἥς δημοσιεύομεν τὸ
ἀκριβὲς ἀντίγραφον δὲν ὑπόσχεται πολὺ ὑπὲρ τῆς
ἀγχινοίας του, πρέπει ὁμως νὰ σημειώσωμεν τὸ χα-
ρίεν τοῦ τεχνίτου. Ὁ μὲν ζωγράφος μᾶς μετεβόασε
τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φυσιογνωμίας αὐτοῦ, τὴν δὲ ἡ-
θικὴν ὁμοιότητα πρέπει ν' ἀναζητήσωμεν ἐν τῇ ἱστο-
ρίᾳ.

A.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

Maios.

Σοβαρὰ καὶ σπουδαῖα εἶναι τὰ κατὰ τὸν ἑαρινὸν
τοῦτον μῆνα, τὸν μῆνα τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν γελώτων,
τῆς τέρψεως καὶ τῶν εὐθυμιῶν, πολιτικῶν συμβάντων.
Τὸ Ἑλληνικὸν ζήτημα, τὸ τοσοῦτον πολύπλοτον καὶ
ἀκροσφαλες, παρήγαγεν ἄλλο σπουδαιότερον, τὸ Ἀγ-
γλογαλλικόν. Ἡ Γαλλία ἐσταρεστηθεῖσα, διότι ἡ Ἀγγλία
ἐπερίωσεν διὰ τῆς βίας τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος δια-
φορὰν τῆς, ἐνῶ καὶ εἰς διεπραγματεύετο περὶ αὐτῆς ἐν
Λονδίῳ μετὰ τοῦ Γάλλου πρέσβους, ἀνεκάλεσε τοῦ-
τον, ὁ δὲ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐκθείς τὸ πρᾶγ-
μα εἰς τὴν Συνέλευσιν, κατέθεσεν ἅπασαν τὴν περὶ
τῆς μεσολαβήσεως ἀλληλογραφίαν.

Ἡ σοβαρότης ἀπάντων τῶν γεγονότων τούτων δὲν
ἔχει ἀνάγκην σχολίων, πλὴν κατὰ τὴν πεποιθήσιν ἡ-
μῶν καὶ ἡ παρούσα περιπλοκὴ θέλει λυθῇ εἰρηνικῶς
καὶ πρὸς ὄφελος τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἀνατολή, ἥτις πρὸ μικροῦ εὕρισκετο εἰς θέσιν
δεινὴν, τῆς μὲν Τουρκίας ἀπειλούμενης ὑπὸ τῆς Ρωσ-
σίας, τῆς δὲ Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, ἀπαλ-
λαγείσα καὶ αὖθις τῶν περιτπασμῶν τῆς, λαμπρὸν ἐ-
σχάτως παρέστησε θέαμα. Οἱ νεαροὶ βασιλεῖς ἀμφο-
τέρων τῶν Ἀνατολικῶν τούτων βασιλείων ἐξῆλθον χά-
ριον περιοδείας εἰς τινὰ μέρη τῶν ἐπικρατειῶν των. Λαμ-
πρὸν ὑπῆρξεν ἡ γενομένη πρὸς τὸν Βασιλεῖα καὶ τὴν
Βασιλισσαν ὑποδοχὴ.

Τὴν πρωΐαν τῆς 20 Μαΐου αἱ Α. Α. Μ. Μ. κα-
τέπλεον εἰς τὴν ἐμπορικὴν Σύρον. Οἱ φιλόκαλοι καὶ

εργογενείς κάτοικοι αὐτῆς πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ ὑπε-
ερίχθησαν τῷ βασιλικῷ ζεύγος. Ἀνθ' αὐτῆς καὶ τάπητες ἐ-
στρώθησαν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν.

Ἡ ἐν μέσῳ τῶν φιλέργων καὶ εἰρηνικῶν τῆς νήσου
πρώτης κατοίκων διατριβή τῶν Α. Α. Μ. Μ. ἐωρτά-
σθη δημοτελῶς τῶνόντι. Ἐλάμπυνε δέ ἐτι πλέον τὴν
ἀξιολογημένον αὐτὴν ἡμέραν ἡ καταβολή, διὰ χει-
ρῶν τοῦ Βασιλέως, τοῦ θεμελίου λίθου τῆς ἀνεγερ-
θεισομένης ἐν Σύρῳ προκυμαίας.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ καθαρῶς πολιτικὰ, εἰς ἃ προσθέ-
τομεν καὶ τὰ ἐξῆς πολιτικὸν ἐπίσης φέροντα χαρα-
κτῆρα.

Εἰπομεν εἰς τὸ προηγουμένον φυλλάδιον, ὅτι ὁ
Πίος Θ' ἐπανέλθεν εἰς τὴν καθέδραν τοῦ Τὸν Πά-
παν Ῥώμης, ὡς ἀρχηγὸν θρησκείας σεβόμεθα βεβαίως
πάντες, διὰ τὰς χριστιανικὰς μάλιστα ἀρετὰς αὐτοῦ,
ἀλλ' ἡμεῖς οἱ Ἀνατολικοὶ, τοὺς ὁποίους οἱ Δυτικοὶ ὀ-
νομαζοῦσι δεισιδαίμονας! δὲν ἠθέλαμεν βεβαίως πρά-
ξει ὄχι εἰς Πάπαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς τέσσαρας Πα-
τριάρχας μας ὁμοῦ, ὧν ὁ εἰς εἶναι ἐνταυτῷ καὶ Πάπας
(ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας) ὅτι διηγείται ὁ Ῥωμαϊκὸς Πα-
ρατηρητής, ἐπίσημος ἐφημερίς τῆς Ῥώμης περὶ τῶν
κατοίκων τοῦ Ταραντίνου. Συνελθόντες οὗτοι, κατὰ
τὴν ἐκείθεν τῆς Α. Α. διάδοσιν, εἰς ῥύμην τινα τῆς
πόλεως τῶν ἀντὶ νὰ ῥίψωσι βράϊα καὶ ἄνθη καὶ τάπη-
τας εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, κατεκλήθησαν αὐτοὶ κατὰ
τοῦ ἐδάφους καὶ σχηματίσαντες αὐτῷ λιθόστρωτον ἐξ
ἀνθρωπίνων σωμάτων ἐδέοντο τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ
πολιτικοῦ ἀρχηγοῦ τῶν νὰ βαδίσῃ δι' αὐτῶν. Τὸ ἔργον
τοῦτο ὀνομάζει ἡ Ῥωμαϊκὴ ἐφημερίς ἄνευ προηγουμέ-
νου παραδείγματος εἰς τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ παρατηρεῖ
γαλλικῇ τις ἐφημερίς, ὅτι τὸ τοιοῦτον γίνεται κατ' ἐ-
τος εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅτε τὸ μέγα ἀγαλμα τῆς Ἰαγγερ-
νῶτ, Ἰνδικῆς τιнос θεότητος, περιάγεται θριαμβευτικῶς
κατὰ τὴν χώραν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ἐπιστροφῆς ταύτης τοῦ Πίου Θ' εἰς
Ῥώμην, τὰ Εὐρωπαϊκὰ χρονικὰ διηγοῦνται διάφορα
σχεδιαζόμενα συνοικεσία μεταξὺ βασιλέων καὶ βασιλο-
παίδων, ἀλλὰ κυρίως περὶ τῆς ἐγγυμοσύνης καὶ τοῦ το-
κετοῦ τῶν δύο βασιλισσῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἰσπανίας.
Περὶ τῆς πρώτης παρατηροῦσιν, ὅτι ἡ νέα αὕτη, ἡ λευ-
κὴ, ἡτρουφερά, ἡ γλαυκῶπις βασίλισσα, ἡ ἔχουσα τοὺς
ὠραιότερους γυναικίους βραχίονας, καταλεύκουσά ἅμα
καὶ παχουλούς, κατὰ πάντα δέκατον μῆνα ἀκριβῶς καὶ
σταθερῶς τίκει ἐν βασιλικῷ βρέφει. . . . τοιαύτη
εὐτεχνία εἶναι βεβαίως ἀρετὴ πολλῶν ἄλλων ἀνταξία,
διὸ καὶ λέγεται ὅτι ἡ Βικτωρία ζηλεύει λίαν τὸν πρίγ-
κιπα Ἀλβέρτον, προδίδοντα ἄλλως ἐνίοτε τὴν συζυγί-
κην πίστιν.

Περὶ δὲ τῆς ἄλλης, τῆς νεαρωτάτης Ἰσαβέλλης
τῆς Ἰσπανίας, διηγοῦνται, ὅτι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν
ἡ συμπαθητικὴ θέσις τῆς (l'état intéressant) ὡς λέ-
γουσιν οἱ Γάλλοι, ἐφάνη ἀπροσδόκητος. Εἶναι γνω-
στὸν εἰς πάντα, ὅποιά τινα διεθρολλήθησαν, ὅτε ἐμελ-
λον νὰ συναφθῶσιν οἱ περιώνυμοι ἐκεῖνοι γάμοι αὐτῆς
μετὰ τοῦ Ἰνφάντου δὸν Φραγκίσκου. Οὐδεμία λοιπὸν
ἀμφιβολία, ὅτι τὸ βασιλικὸν ἔμβρυον εἶναι γνήσιος τοῦ
Ἰνφάντου γόνος.

Ἡ βασίλισσα τῆς Ἰσπανίας ἐμελλε νὰ γεννησθῇ κατὰ
τὸν παρόντα μῆνα, ὅστις θεωρεῖται γεννικῶς ἐποχὴ εὐ-
νοϊκὴ εἰς τοὺς καρπούς τοῦ ὕμεναίου. Αἱ ἐν τοῖς ἀνακτό-
ροις προετοιμασίαι ἤρχισαν ἀπὸ τοῦ πέμπτου μηνός, λέ-
γεται δὲ ὅτι ἡ κυβέρνητις τῆς Ἰσπανίας, εἰς ἄκρον χα-
ροποιεῖσθαι διὰ τὸ εὐδαίμον τοῦτο συμβάν, προτίθεται νὰ
πέμψῃ καὶ φέρῃ ὕδωρ ἐκ τῶν ῥείθρων τοῦ Ἰορδάνου, διὰ
τὸ βάπτισμα τοῦ βασιλοπαίδος. «Τὰ τῆς ὁδοπορίας ἐ-
ξοδα ἐψηρίσθησαν ὑπὸ τῶν Βουλῶν (τῶν Ἰσπανικῶν
ἐννοῶ), λέγει ἐφημερίς τις, καὶ ἀπὸ τοῦδε πολλοὶ εὐπα-
τρίδαι ἐκ τῶν μάλλον διασήμων ἐπιζητοῦσι τὴν τιμὴν
νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν ἀποστολὴν ταύτην.» Εἰς τὴν καλὴν
καὶ γρηγρὰν Εὐρώπην δὲν θέλει παύσει τις βλέπων πα-
ραδοξὰ τῶνόντι πράγματα!

Εἰς δὲ τὴν μικρὰν μὲν τὴν ἑκτασὶν μεγάλην δὲ τὴν
ὄνομα Ἑλλάδα γέγονέ τι καιρὸν; καιρὸν μὲν ὄχι,
ἀλλὰ καιρὸν, καὶ μέγα καιρὸν μάλιστα. Παρητήθη
ὁ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός,
καὶ τὸ μέγα τοῦτο καιρὸν δὲν ἀνεπληρώθη εἰσέτι,
καὶ ἰδοὺ τὸ μέγα ζήτημα τῆς ἡμέρας, καὶ τὸ μέλ-
λον τῆς πολιτικῆς ἑρίδος. . . . Τὸ δ' ἕτερον
εἶναι τὸ καιρὸν, ὅπερ μέλλει ν' ἀφῇ ἡ λήξις τῆς Βου-
λῆς, νέων ἐκλογῶν καὶ νέας συνόδου ἐπερχομένων.

Καθ' ἡμᾶς, τὸ σπουδαιότερον πάντων εἶναι τὸ ἀν-
τικείμενον τοῦτο, διότι ἐκ τῶν προσεχῶν ἐκλογῶν
ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος.
Τὴν ταπεινὴν περὶ τοῦτου γνώμην μας ἐξεφράσαμεν
τὸν παρελθόντα μῆνα, καὶ οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν θέλουσι
μᾶς ἐπιτρέψει νὰ μὴ ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτὴν, μέλ-
λοντες εἰς περιεργότερα ἄλλα νὰ τοὺς ἐνασχολή-
σωμεν.

Τὴν 20 Μαΐου, ὡς γνωστὸν, ἐωρτάσθη παρ' ἡμῖν
ἡ ἐπέτειος ἡμέρα τῶν Γενεθλίων καὶ τῆς εἰς τὸν Θρό-
νον ἀναβάσεως τοῦ Βασιλέως. Ἡ Α. Α. Μ. τὴν προτε-
ραῖαν ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πρωτεύουσας, μετὰ τῆς σε-
πτῆς συζύγου τοῦ καὶ σύμπαντος τοῦ Παλατίου. Ἐ-
μειναν λοιπὸν καὶ ὑπουργοὶ καὶ Βουλευταὶ καὶ Γε-
ρουσισταὶ αὐτοκέφαλοι, ἐκ δὲ τῆς ἐλευθερίας τῶν ταύ-
της ὠρεθθέντες, εὐθύμησαν οἱ πλεῖστοι εὐθυμίαν οὐ
τὴν τυχοῦσαν, εἰς τὸν βοτανικὸν κήπον συμποσιάσαν-
τες. Τὸ συμβάν εἶναι ἄξιον νὰ μνημονεῖται, διότι οὐ-
δέποτε μεταξὺ τῆς τριάδος ταύτης τῆς ἀποτελούσης
τὴν μίαν συνταγματικὴν ὑπόστασιν ἐβασίλευσεν ἐντε-
λεστερά σύμπνοια καὶ εἰλικρίνεια, ὅσον κατὰ ὄχι τὴν
πολιτικὴν ταύτην εὐωχίαν. Λέγεται, ὅτι ἐπὶ τῆς
ἐαρινῆς καὶ τρυφυρᾶς πόας τῆς μητρὸς Γῆς, ὑπὸ τὴν
σκιάν τῶν πυκνοφύλων πλατάνων καὶ παρὰ τὴν μινυ-
ρίζουσαν βρύσιν, τῶν κρατῶν συγχρονισμένων καὶ
προσμειδιδόντων τοῦ Διονύτου, τὰ θεμέλια ἐτέθησαν τῆς
μελλούσης εὐδαιμονίας καὶ εὐκλείας τῆς Ἑλλάδος,
ὡς οἱ προπάτορες ἡμῶν εἰς Πλαταιὰς κατὰ Πίνδαρον,

« φαινὰν χρηπίδα ἐλευθερίας ἐβάλοντο. »

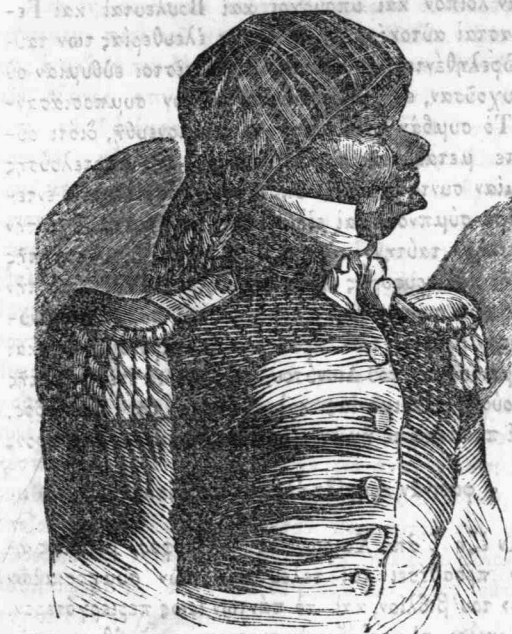
Ἀν' ἐξ ἧς ὁ ἀπὸ Χαίρωνείας φιλόσοφος, βεβαίως ἡ-
θελεν προσέσει καὶ τελευταῖον τῶν συμποσιακῶν
λόγων τοῦ βιβλίου, καὶ τὸ πάντων ἰσως περιεργότερον.
Οἱ Ἀγγλοὶ, τὸ κατ' ἐξοχὴν συνταγματικὸν ἔθνος, πρῶ-

τον ἐγνώριτε τὰ εὐάρεστα τῶν συμποσίων τούτων ἀποτέλεσματα, καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν καθεδράστην ἐν συμποσίοις λυόμενα παρ' αὐτοῖς τὰ σπουδαιότερα πολιτικά ἢ κοινωνικά ζητήματα, ὅταν μάλιστα οἱ συμποσιασταὶ εἰς τὸ τέρας φθάσωσι τῶν προκρίσεων. Ἄν οἱ τριάνδροι τῆς Ῥώμης, οἱ διανειμάντες μεταξύ των τὴν οἰκουμένην, τὴν συνέντευξιν αὐτῶν ἐποιοῦν ἐν μέσῳ κώμων καὶ πότων, βεβαίως οὐδὲν συνέβαινε τῶν ἐκ τῆς ἀσυμφωνίας των ἐπακολουθησάντων μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα δεινῶν.

Γινώσκουσιν, ἢ ἴσως δὲ γνωρίζουσιν αἱ καλαὶ ἀναγνωστρίαι μου τὴν νῆσον Ἀίτι, τὴν ἐπιλεγομένην καὶ ἅγιον Δομίγγον. Ἡ νῆσος αὕτη κειμένη ἐπὶ τοῦ ἰσημεριοῦ, ἐπόμενον νὰ ᾖται προικισμένη ὑπὸ μαύρων κατοίκων. Μολαταῦτα ἡ νῆσος αὕτη, ἐνῷ εἰσέτι ἡ Εὐρώπη ἅπασα ἐμοναρχεῖτο, εἶχε δημοκρατικὸν πολίτευμα. Αἱ δημοκρατίαι δὲν ἦσαν πάντοτε ἐξαιρετικὸς κλῆρος τῶν λευκῶν. Ἀλλὰ τί συμβαίνει;

Καθ' ὁ καιρὸν ἐν Εὐρώπῃ ἐπνευσεν ὁ ἀνεμος ἡ μάλλον εἰπεῖν ἡ τρικυμία τῶν δημοκρατικῶν, εἰς Αἴτι γλυκὺς ἐξ ἐναντίας ὁ ζέφυρος τῶν μοναρχικῶν ἐπεφύσησαν. Ὁ κυβερνήτης (ἡ Πρόεδρος) τῆς Αἰτινῆς πολιτείας Σουλὸνκ ὀνόματι ἀνταρραβήθη αἰρήνης. Αὐτοκράτωρ μαῦρος, ἀπαρῶντα ὡς ὁ Ναπολέων, ἀπὸ πρώτου Γκάτου, ἐπέστη αὐτοκράτωρ τῶν λευκῶν!

Ὁ Σουλὸνκ μετωνομάσθη Φαυτίγιος Α'. καὶ ἡ Α. Α. Μ. τοῦ ὁποῖου αἱ ἀναγνωστρίαι μας βλέπουσαι ὧδε τὴν εὐμορφὴν εἰκόνα, μὴ πισηθῶσι παρακαλῶ, ἐπλατεν αὐτὴν ἰσάμιλλον τῆς τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων. Ἡ αὐλή του ἐπληρώθη ἀμέσως ὑπὸ πριγκίπων, δουκῶν καὶ κομητῶν, κυρίαί δὲ τῆς αὐλῆς μαῦραι τὴν ὄψιν θεραπεύουσιν ἤδη τὴν μαύρην τοῦ Αἰτίου αὐτοκρατορίσαν... Εὐτυχεῖς αὐλικοί, καὶ εὐτυχέστεραι Κυρίαί τῆς αὐλῆς.

Ἴδου ὁ τερπνὸς Μαῖος ἔληξε σήμερον, ἀφοῦ δροσώδης καὶ μαγευτικὸς παρῆλθε. Τώρα ἐνθυμήθη, ὅτι, κατὰ τὸν παρελθόντα ἐαρινὸν ἐπίσης μῆνα τὰ Ἔργα καὶ αἱ Ἡμέραι ἐβλασφήμησαν ἀσύγνωστον βλασφημίαν. Εἶπαν, ὅτι ἡ θεὰ τῆς καλλονῆς καὶ τὸ παμπόνηρον αὐτῆς τέκνον ἐγένοντο ἀπόδημοι τῆς Ἑλλάδος. Τρομερὰ βλασφημία! καὶ δεχομαι τὰς ἀπὸ στόματος τοῦ ὁραίου φύλου τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τῆς αἰρετικῆς ταύτης ἐκφράσεως ἐγερθεῖσας διαμαρτυρήσεις. Νέαι καὶ νέοι, γράϊται καὶ γέροντες, ὑπουργοὶ καὶ βουλευταί, μαθηταὶ καὶ διδασκαλοὶ, ἀγαμοὶ καὶ ἔγγαμοι, καὶ ἐν ἐνὶ ἅπας ὁ ποικίλος τῶν κατοίκων μας ὄμιλος μόνον θεὸν τὸν υἱὸν τῆς Κύπριδος λατρεῖται.... τοῦτου δὲ ἐνεκα βλέπομεν τοιοῦτον συνεχῶς ἀναπτομένας τὰς λαμπάδας τοῦ ὕμναίου, σπανιώτερον δὲ σβηνόμενας. Μόνον οἱ δυστέρωτες νέοι καὶ οἱ ἐρώτων ἄγευστοι γέροντες τάναντία δύνανται νὰ φρονώσιν.

Ἐπειτα τίς ὁ τολμῶν λέγει, ὅτι ἀπάλετο ἡ Ἑλληνική ἐκεῖνη καλλονή, ἥτις ἐχαρακτήριζε τὴν εὐγένειαν τῆς ἐξόχου ταύτης φυλῆς καὶ τῆς ἀπεικονίσθη εἰς τὰ θαυματικά τῆς τέχνης καὶ τῆς ποιήσεως ἔργα; Ὁ Πραξιτέλης εἰκονίζων τὴν ἀναδυομένην Ἀφροδίτην δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν ζωσαν γυναικὸς Ἑλληνίδος καλλονήν, καὶ δὲν ἦσαν Ἑλληνίδες, αἱ περιώνυμοι ἐκεῖναι Λέσβιαι, Μηλίσται καὶ Κορινθιαὶ γυναῖκες, ἡ Φορνή, ἡ Λαῖς, ἡ Ἀσπασία, αἱ εἰς Ἀθήνας συρρέουσαι καὶ εἰς τοὺς πόδας των καθυποτάσσονται Σωκράτας, Περικλεῖς, Φειδίας; Ἐλητμονήθη ἡ σεμονοπρεπὴς τοῦ Ἀχιλλέως μνηστὴ, ἡ καλλιπάρσιος Πολυξένη, ἡ ἀγλαόμορφος θυγάτηρ τοῦ Ἀτρεΐδου Ἰριγένεια; ἡ δύσποτος Ἡλέκτρα, καὶ πρὸ πάντων ἡ Ἑλένη Σπαρτιατίς; Ὅχι δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀπωλέσθῃ ὁ ἐξόχος οὗτος τύπος τῆς ἀφύτου Ἑλληνικῆς καλλονῆς καὶ βαρβαρίζει ὁ εἰπὼν ταῦτα. Περιπλανώμενος, μὴ τῶν ἡμερῶν τούτων, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ῥέοντος εἰσέτι Ἰλισσοῦ καὶ τῆς Καλλιφρόνης, καὶ εἶτα τὸν λόφον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς προσαναβαῖνον, εἶδον μακρόθεν ἐρχομένην γυναῖκα, κρατοῦσαν νέον διὰ τοῦ βραχίονος καὶ γλυκὰ μειδιδῶσαν. Ὡς τὴν εἶδον, ἴδου, εἶπαν, ὁ τύπος τῆς Ἑλληνικῆς καλλονῆς. Εἶχεν ὕψηλόν τὸ ἀνάστημα, ἡ ἐξ ὠμῆς μετὰ τῆς ἐσθῆς τις ἐκάλυπτε μέλη θαυμασία τὴν ἀναλογίαν λεπτὴν εἶχεν ὡς τῆς σφυκῆς τὴν μέσην, ἐφ' ἣς κατήρχετο κομψότατα τὸ βραχὺ ἐκεῖνο σφυρναϊκὸν κολώβιον, ἐξ ὀλοστηρικοῦ, τὸ θαυμασίως τόσον ἀποκαλύπτον τὰ στέφια, τὴν δροσερότητα τῶν ὀπών μόνον ὁ λευκὸς καὶ διαφανὴς μεταξωτὸς ὑποκρύπτει χιτωνίσκος, τὸ δὲ πορφυροβαφές καλυμνὸν τῆς κεφαλῆς τῆς, τὸ ἀνδοικὸν ἅμα καὶ καθαρὸς Ἑλληνικὸν ἐπίπτε μεγαλοπρεπὲς πρὸς τὸ ἐν πλάγιον καὶ ἀνεδείκνυε λαμπρότερον τὴν λευκότητα τοῦ κανονικοῦ προσώπου τῆς, τὸ μαῦρον τῶν μεγάλων ὀφθαλμῶν τῆς καὶ τὸ ἐβενώδες τῆς κόμης τῆς, τῆς πλουσίως βοστρηχιζούσης περὶ τὴν ἐτέραν τῶν παρεῶν.... Ἦτο ἡ Παλλὰς Ἀθήνη, ἥ τοι ἡ ἀγροτέρα Ἀρτεμις; Ὅχι δὲν ἦτο ἐκεῖνη Θεά τις, διότι, οὐαί! ὅταν παρῆλθε πλησίον μου, εἶδον ὅτι ἤτχημί τι τὸ ἐξάσιν ἐκεῖνο κάλλος τῆς... τὸ ψιμύθιον!

Θελκτικαί καὶ ὠραῖαι Ἑλληνίδες παύσατε, ὄνομα τοῦ ἔρωτος, ἀδικοῦσαι τὴν καλλονήν σας !

Ἐυκοφαντήθη δὲ καὶ ἡ νεολαία. Εἶπον προλαβόντως τὰ Ἔργα καὶ αἱ Ἡμέραι, ὅτε τὰ ἔργα καὶ ἡ διάνοια αὐτῶν δὲν ἐκτείνονται πλέον τοῦ μήκους καὶ τοῦ πλάτους τῆς Ἑρμαϊκῆς καὶ Αἰολικῆς ὁδοῦ καὶ πέραν τοῦ Παισιλύπου. Ἀλλ' εἶναι τοῦτο ψευδέστατον. Ἦδη ὅτε χλόη ἀπέραντος καλύπτει τὰς πεδιάδας, οὐδὲ παταγοῦσιν οἱ χειμῶνες καὶ οἱ ὕετοί, τερπναὶ δὲ εἶναι αἱ ἐξοχαί, καὶ ἡ Μουσική ἤρχισε πληρουμένη κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ἀπὸ μελλούσας νηϊάδας, οἱ νέοι ἐξέτεινον μεγάλως τὸν ὀρίζοντα τῆς δραστηριότητός των, τὸν ἐξέτεινον ἕως Πειριχῶς καὶ Κηρησίας.

Ἀλλὰ πόθεν ἐρχόμενος φθάνει μέχρι τῶν ἀκῶν μου ὁ πικρὸς οὗτος θρήνος καὶ κοπετός; Διέσθῃ οὗτος

Θάλασσαν ἠχῆσσαν, οὐρῃ τε σκιόνετα

καὶ εἰς τὸ ποιητικόν, τὸ ἐκείθεν τοῦ Ἰλιστοῦ ἐκτείνόμενον κοιμητήριον τῶν Ἀθηνῶν σκιάν τινα λευκώλενον ἐξύπνησεν ἐκ τοῦ τάφου τῆς . . .

Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν εἶδε καὶ ἄπαξ τῆς ζωῆς του τὸν Βίσπορον τὴν περικαλὴ ταύτην χῶραν τῶν τρυφῶν καὶ τῶν τέρψεων;

Ἡ γῆ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θελκτικώτερον ἄλλον δὲν περιέχει τύπον. Τὰ πάντα αὐτοῦ μαγεῖα καὶ ποιήσις ! Αἱ πυκναὶ ἐπὶ τῶν κοιμητηρίων του κυπάρισσοι, τὸ κυανοὺν τῶν παραλλήλων του ἀκτῶν κύμα, οἱ λόφοι του οἱ σκιεροί, αἱ κῶπαι τῶν καϊκιῶν του, αἱ μὲ τὸν ἔσπερον τὰ βρύματά του διασχίζουσαι . . . καὶ ἐξόχως πάντων, αἱ παρθένοι, αἱ τρυφεραὶ καὶ θελκτικαὶ παρθένοι του ! . . .

Ἀλλ' οὐαί ! Πολλάκις δὲν φείδεται τῶν ἀγγελικῶν τούτων πλασμάτων ὁ ἀπεινὸς τοῦ Ἀχέροντος νεκροπομπός ! Εὐδαίμων τις τοῦ Φαναρίου οἰκογένεια ἦτο πρὸ ὀλίγου ἡ πλουσιωτέρα κατὰ τὸν θησαυρὸν τοῦτον. Εἶχε πέντε ἀγγέλους. Τὰ διόματα αὐτῶν παρὰ τοῖς θνητοῖς ἐλέγοντο Σμαράγδα, Καλλιόπη, Πολυξένη, Ἐρυφίλη, καὶ Εὐθαλέα. Εὐθαλὴς λοιπὸν ἀληθῶς, ὥς τις καὶ ἄλλος, ἦτο ὁ κῆπος οὗτος ὁ εὐώδης καὶ παρθενικός . . . Πλὴν τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου ἦλθε θερίζον, καὶ πρώτη ἔπεσεν ἡ Σμαράγδα. Ἀπέθανεν ἡ χαριτόβρυτος νέα εἰς Ἀθήνας, καὶ ὁ τάφος τῆς μαρμαρινὸς καὶ λευκὸς ὑψοῦται, ἐκεῖ, εἰς τὸ κοιμητήριον, τῆς λατρείας καὶ ἀγάπης τοῦ συζύγου

τῆς μνημόσυνον αἰδίδιον. — Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸ νεκροταφεῖον θέλει ἰδεῖ τὸν τύμβον τοῦτον μεταξὺ ὄλων διακρινόμενον, διὰ τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ καλλιτεχνικὸν αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἕτερος πολυθέλητος ἐκ τῆς χορείας ταύτης ἄγγελος ἀπέπητῃ πρὸς οὐρανούς, ἡ Ἐρυφίλη. Ἐγνώρισα καὶ αὐτήν. Ἡ γλυκεῖα Ἐρυφίλη συνίστασπανίαν τινὰ ἐνωσιν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν προτερημάτων, ἦν τὸ ἀγλαΐσμα τῶν δημῶν τῆς Ἀνάστημα καὶ βράδισμα εἶχεν ὄντως ἀγγελικόν, ὄντως παρθενικόν ἦθος, καὶ ἀγνὴν, ἀγνὴν, ὥς τοῦ βρέφους καρδίαν. Διὰ τοῦτο ζῶσαν μὲν πάντες ἠγάπον, ἀποθανοῦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ λίθοι ἐθρήνησαν ! Ἐντὸς τοῦ Κερατίου κόλπου, ἀντικρυ τοῦ Φαναρίου, κεῖται ἡ ὑψιτενὴς κόμη τῆς Περαιᾶς (Χάσκις). Αὐτοῦ ἐτάφη ὁ ἄγγελος, καὶ ἀπὸ τῶν δύο τούτων μεμαχρυσμένων τάφων, ἡ Σμαράγδα καὶ οἱ Ἐρυφίλη ἠνώθησαν ἤδη εἰς τοὺς οὐρανούς !

Πλὴν φεῦ ! αὗται ἐχάλεσαν πλησίον των καὶ τὴν μικρὰν Ἀριάδνην, κλάδον νεαρὸν τοῦ αὐτοῦ βλαστοῦ ; Ἡ Ἀριάδνη, θυγάτριον ἀδελφοῦ τῶν δύο ἐκείνων ἀγγέλων, δεκαετὴς μόλις, ἀλλ' ἐξυπνον καὶ χαριτόβρυτον ὡς κόρη δεκαπενταετῆς, προῶς ἐπεπόθησε τοὺς οὐρανούς. Διὰ τοῦτο καὶ ἀπέπητῃ πρὸς αὐτοὺς μειδῶν καὶ παίζον.

Βλέπετε τὸ ἄπειρον τοῦτο πλῆθος τοῦ λαοῦ, τὸ πρὸ τῶν θυρῶν τῆς ἐκκλησίας συρρέον ; βλέπετε τὰ ἐξαπτέρυγα καὶ τὰς λαμπάδας, τοὺς πολυπληθεῖς αὐτοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ποιμένας, τὰς νεκρωσίμους αὐτὰς ψαλμωδίας ἀκούετε ; Διασήμευ τινος ἀνδρὸς βεβαίως τελεῖται ἡ κηδεῖα ; ἀνδρὸς πολυσχέτου καὶ παρὰ πάντων ἀγαπωμένου ; Ὁχι ! εἶναι ἡ κηδεῖα τῆς μικρᾶς Ἀριάδνης, καὶ ὁ ὅμιλος οὗτος εἶναι οἱ φίλοι καὶ γνώριμοι τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐναρέτων γονέων τῆς . . .

Ψυχαὶ ἀγναὶ καὶ ἄγαι ἐντροφήσατε εἰς οὐρανούς !

Ἐγὼ ὁ γνωρίσας ὑμᾶς τοσοῦτον καὶ ἀγαπήσας, ἐπέπρωτο ἀπὸ τῆς ξενιτείας μου ὅχι τὴν εὐτυχίαν σας, ὅχι τὰ κάλλη σας, ὅχι τοὺς γάμους σας νὰ ὑμνήσω, ἀλλὰ τὸν πικρὸν νὰ χαράξω ἐπιτάφιόν σας !

ΓΟΡΓΙΑΣ.